

Philosophy of Intercultural Dialogue and Globalisation, Understanding of the Impact of Globalisation on the Modern World

UDC: 130.2:316.7

DOI: <https://doi.org/10.15421/172409>**Kit Natalia¹**Ph.D., Assoc. Prof., <https://orcid.org/0000-0002-7934-9138>, kitnata3@gmail.com**Mnozhynska Ruslana²**Ph.D., Assoc. Prof., <https://orcid.org/0000-0001-8459-3496>, ruslanamnozhynska@gmail.com**Diatlova Iryna³**Ph.D., Assoc. Prof., <https://orcid.org/0000-0003-3063-9772>, irena518@ukr.net¹*Odesa Military Academy (Odesa, Ukraine)*²*Kyiv National University of Technologies and Design (Kyiv, Ukraine)*³*Ivan Kozhedub Kharkiv National Air Force University (Kharkiv, Ukraine)*

Abstract

Relevance. Migration, technological development, and economic integration contribute to the convergence of different cultures and communities. However, this process is accompanied by such challenges as cultural conflict, discrimination, intercultural distortion and interethnic differences. Lack of adequate intercultural communication leads to an increase in cultural and ethnic conflicts, aggravation of interethnic relations, economic and social exclusion of certain groups of the population. The relevance of supporting intercultural dialogue is determined by the need to apply philosophical concepts aimed at ensuring mutual understanding, tolerance, and harmonious coexistence of different cultural communities.

The purpose of the study is to determine the mechanisms of interaction between intercultural dialogue and globalisation, their impact on the modern world, and to identify the opportunities and challenges they pose to contemporary society.

The results of the study indicate the importance of preserving and supporting the diversity of cultural identities in the context of globalisation. The diversity of cultural expressions is a source of richness and uniqueness of the world community. Globalisation should not lead to the assimilation or standardisation of cultures, but should stimulate mutual learning, respect and interaction between different groups.

The conclusions emphasise the need for specific measures to actively support and develop intercultural dialogue in the context of globalisation. Effective interethnic policies aimed at protecting the rights of cultural minorities and promoting intercultural dialogue are an important step towards ensuring equality and tolerant coexistence. Interethnic cooperation at various levels, from local to international, is a prerequisite for the development of mutual understanding and cooperation between nations.

Keywords: intercultural dialogue, globalisation, cultural diversity, mutual understanding, modern world

Філософія міжкультурного діалогу та глобалізації, розуміння впливу глобалізації на сучасний світ

Кіт Наталя¹, Множинська Руслана², Дятлова Ірина³¹*Військова академія (Одеса, Україна)*²*Київський національний університет технологій та дизайну (Київ, Україна)*³*Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба (Харків, Україна)*

Анотація

Актуальність. Міграція, розвиток технологій, економічна інтеграція сприяють зближенню різних культур і спільнот. Однак, цей процес супроводжується такими викликами, як культурний конфлікт, дискримінація, інтеркультурне спотворення й міжетнічні розбіжності. Відсутність адекватного міжкультурного спілкування призводить до збільшення культурних та етнічних конфліктів, загострення міжнаціональних відносин, економічного та соціального виключення певних груп населення. Актуальність підтримки міжкультурного діалогу визначається необхідністю застосування філософських концепцій, які спрямовані на забезпечення взаєморозуміння, толерантності, гармонійного співіснування різних культурних спільнот.

Метою дослідження є визначити механізми взаємодії міжкультурного діалогу й глобалізації, їх вплив на сучасний світ, а також визначення можливостей та викликів, які вони ставлять перед сучасним суспільством.

Результати дослідження вказують на важливість збереження та підтримки різноманітності культурних ідентичностей у контексті глобалізації. Розмаїття культурних виразів є джерелом багатства та неповторності світової спільноти. Глобалізація не повинна призводити до асиміляції чи стандартизації культур, а має стимулювати взаємне вивчення, уважне ставлення та взаємодію різних груп населення.

Висновки підкреслюють необхідність конкретних заходів для активної підтримки та розвитку міжкультурного діалогу в умовах глобалізації. Дієві міжнаціональні політики, що спрямовані на захист прав культурних меншин та сприяння міжкультурному діалогу, є важливим кроком для забезпечення рівноправ'я й толерантного співіснування. Міжнаціональне співробітництво на різних рівнях, від місцевого до міжнародного, є необхідною умовою для розвитку взаєморозуміння та співпраці між націями.

Ключові слова: міжкультурний діалог, глобалізація, культурна різноманітність, взаєморозуміння, сучасний світ

Стаття надійшла / Article arrived: 30.01.2024

Схвалено до друку / Accepted: 29.02.2024

Вступ.

У сучасному світі, процес глобалізації невинно трансформує основні сфери життя людства, від соціальної та економічної до культурної й технологічної. Цей феномен супроводжується явищами, які впливають на нашу повсякденність та спосіб сприйняття світу. З одного боку, глобалізація прискорює соціальний час, що призводить до футурошоку – розриву між тим, як швидко відбуваються соціальні зміни, здатністю людей усвідомити та адаптуватися до них. З іншого боку, цей процес розширює межі взаємозв'язку та комунікації між різними етносами, створюючи передумови для формування світового суспільства.

Проте, разом із можливостями глобалізації виникають й нові виклики. Західна культура, намагаючись зайняти домінуючу позицію, часто виступає ініціатором вестернізації, що може призвести до втрати національної ідентичності та конфліктів між культурами. Таким чином, процес глобалізації формує як нові горизонти, так і перепони для міжкультурного спілкування й взаєморозуміння. Розуміння цих аспектів є вельми актуальним у контексті сучасних реалій та має велике значення для подальшого розвитку світового співтовариства.

Метою дослідження є визначити механізми взаємодії міжкультурного діалогу й глобалізації, їх вплив на сучасний світ, а також визначення можливостей та викликів, які вони ставлять перед сучасним суспільством.

У процесі викладання матеріалу було використано передусім міждисциплінарні підходи та методи дослідження. Зокрема, ми оперували структуралістсько-феноменологічним, логікоаналітичним, етико-аксіологічним, культурно-філософським і компаративним методами.

Аналіз попередніх досліджень і публікацій.

Проблема міжкультурного діалогу між країнами, регіонами та спільнотами привертає увагу як у вітчизняних, так і у зарубіжних дослідників, які розглядають її з різних перспектив. Починаючи з минулого століття, ця проблема набула належної актуальності завдяки стрімкому розвитку технологій, глибоким змінам у світовій економіці та поступовому формуванню нових політичних реалій на міжнародній арені. Зокрема, варто відзначити інформаційну революцію, яка значно розширила можливості міжнародного спілкування, постіндустріалізацію, що сприяла новим формам економічного обміну, а також появу регіональних політичних об'єднань, які активно впливають на світову політику.

Проблема міжкультурного діалогу вивчається з різних точок зору. Частина наукових праць аналізує позитивні аспекти цього явища, які сприяють співпраці між країнами та розумінню між народами. Однак існують також роботи, які зосереджують увагу на проблемах та загрозах, пов'язаних із

міжкультурним діалогом. Це стосується не лише конфліктів і непорозумінь, але й можливих викликів, що ставляться перед сучасним світом через зростання глобалізації й взаємозв'язку між культурами.

У своєму дослідженні Л. Г. Дротянко та С. М. Ягодзінський (2020) підкреслюють, що сучасний світ неперервно еволюціонує в напрямку зростання взаємозалежності. Цей процес вимагає уваги у двох ключових аспектах. По-перше, учасники міжкультурної та міжцивілізаційної взаємодії мають дотримуватись загальноприйнятих норм поведінки, закріплених у Статуті та інших документах Організації Об'єднаних Націй. З іншого боку, кожен учасник глобальної спільноти повинен розуміти та застосовувати принцип толерантності, що полягає в повазі до культурних цінностей інших народів і сприяє взаємному збагаченню. Лише шляхом критичного оцінювання та використання найкращих культурних аспектів інших народів можна досягти культурно-цивілізаційної єдності світової спільноти. Засоби масової інформації відіграють ключову роль у цьому процесі, але, на жаль, вони часто використовуються для посилення міжкультурних, міжцивілізаційних та міжрасових конфліктів. Брак взаємоповаги та розуміння цінностей інших культур стає причиною кривавих сутичок, що тривають не лише у Сполучених Штатах Америки, а й у багатьох країнах Західної Європи (Дротянко, 2020, с. 20).

Г. Я. Врайт (2022) відзначає, що глобалізація має свої негативні наслідки, зокрема, у занепаді культурної ідентичності країн. Однак, слід розуміти, що глобалізація є невідворотнім явищем на сучасному етапі розвитку людства, спрямованим на зміцнення взаєморозуміння між представниками різних культур. Один зі шляхів досягнення цього полягає у розвитку міжкультурної комунікації, яка передбачає розуміння менталітету, мови, матеріальної та духовної культури різних народів, а також їхньої психології. Важливою умовою успішного спілкування з представниками інших культур є повага до їхніх культурних норм. Врайт розглядає етнічні стереотипи як фактор, що впливає на процеси міжкультурного сприйняття, діалогу та взаємодії. Дослідження цих стереотипів мають велике практичне значення при розробці програм, спрямованих на підвищення міжкультурної компетентності (Врайт, 2022, с. 57).

Н. Д. Ковальчук та Л. А. Овсянкіна (2020) вважають, що ключовим для вирішення проблеми діалогу між західною та східною культурами є пошук глобальної ідеї, яка об'єднає їхні актуальні потреби, інтереси та цінності. Спільна мета, а саме прагнення до стабільності та соціально-економічного зростання, може стати каталізатором для міжцивілізаційного діалогу, спрямованого на подолання системної кризи в умовах глобалізації. Сучасному світові потрібна психологічна готовність до примирення та співіснування для подальшого розвитку

соціальних відносин між західним та східним світом. Вирішальну роль у цих процесах може відіграти світова політична еліта, яка повинна усвідомлювати свою відповідальність перед громадянами. Умови нового світового порядку вимагають мирних переговорів і пошуку консенсусу для програмування подальшої поведінки народів на засадах глобального порядку, солідарності та конструктивної співпраці. За участю всіх культур може бути досягнута глобальна соціальна стабільність та прогресивний світовий розвиток (Ковальчук, 2020, с. 15).

О. В. Кубрак (2022) наголошує на тому, що в умовах інтенсивних міжкультурних взаємодій людина стикається з однією з найбільш серйозних проблем нашого часу, а саме проблемою ідентифікації у мультикультурному середовищі. Зіткнення «свого» з «чужим» у соціокультурних контекстах може призводити до зміцнення власної ідентичності або її знецінення. Кожен учасник культурного обміну має свою систему правил, які дозволяють «кодувати» та «розкодувати» передані повідомлення. Інша культура сприймається як закодована система, яку потрібно розшифрувати. Крім культурних відмінностей, на процес комунікації впливають також стать, вік, професія, соціальний статус та досвід учасників діалогу (Кубрак, 2022, с. 49).

Л. П. Комісар (2022) зазначає, що міжкультурність завжди виникає на перетині взаємодії між «своїм» та «чужим» інтелектуальним наративом, що породжує проблему взаємозв'язку різних культур і традицій. Нелінійний міжкультурний простір XXI століття формується як результат постійних взаємодій між «самістями», представленими через призму взаємодії, і водночас, мова йде про постійний обмін між індивідуальною свідомістю та простором міжособистісного сприйняття. Таку процесуальність дослідниця характеризує як міжкультурний діалог (Комісар, 2022, с. 46).

А. Еліас і Ф. Мансурі (2020) стверджують, що питання розуміння та реагування на нові форми міжкультурної різноманітності став ключовим соціо-політичним викликом з другої половини минулого століття, коли підходи, спрямовані на визнання прав постколоніальних груп, набули популярності порівняно з традиційними асиміляційними підходами. Дебати щодо визнання прав меншин породжують значні виклики для досліджень міграції та різноманітності, а також пов'язаних з ними питань міжкультурного діалогу.

Дослідники акцентують на багатокультурності, підхід, який спрямований на підтримку різноманітності, визнає та враховує культурні права, рівність та справедливість для міграційних груп. Також вони підкреслюють важливість міжкультурності для створення взаємодії та діалогу (Elias, & Mansouri, 2020, с. 490). Р. Сапата-Барреро (2022) зазначає, що міжкультурність стає все більш важливою у розробці

політики визначення та адаптації різноманіття, що виникає внаслідок міграції з етнокультурних спільнот. Філософське ядро МК полягає в акценті на міжособистісних контактах, міжкультурній взаємодії між людьми різних національностей (Zapata-Barrero, & Mansouri, 2022, с. 775).

Сьогодні в Європі все більше відчувається потреба у повазі до культурного спілкування, взаєморозуміння та конструктивного діалогу в умовах плюрокультурності. Як зазначає Т. Ляхдесмякі (2020), хоча Європа стала все більш різноманітним континентом, де багато людей одночасно ідентифікують себе з різними культурними та соціальними групами, монокультурні погляди та культурний туризм також набирають обертів у багатьох культурних контекстах, медіа та політичних дебатах. Європейські суспільства стикаються зі зростанням популістських, націоналістичних та екстремістських рухів, які спричиняють ксенофобічні, антиімміграційні, расистські, антисемітські та ісламофобські політичні настанови та дії, а також селективну оборону «нас» як монокультурної групи. Атаки, мотивовані екстремістськими ідеологіями, впливають на погляди та уявлення людей про Європу та шляхи її майбутнього. Європейські країни загалом визнали культурний плюралізм як багатство, яке, однак, ставить перед ними різноманітні виклики при умові, якщо культурне спілкування не ґрунтується на взаємній повазі та бажанні зрозуміти відмінності. (Lähdesmäki, Koistinen, & Ylönen, 2020).

Результати дослідження.

Міжкультурний діалог є ключовим поняттям в сучасному глобалізованому світі, де взаємодія між різними культурами відіграє значущу роль у формуванні соціокультурного ландшафту. Визначення цього поняття вимагає уваги до його складових та сутнісних аспектів. Перш за все, міжкультурний діалог розглядають як процес взаємодії та спілкування між представниками різних культур, що спрямований на взаєморозуміння та побудову мирного співіснування. Цей процес передбачає активну участь кожної сторони у відкритому обміні думками, ідеями, традиціями, а також виявленню поваги до культурних особливостей та різноманітності.

Історія філософії міжкультурного діалогу охоплює багатовіковий період, протягом якого різноманітні культурні течії та філософські школи впливали на формування теоретичного підґрунтя цього поняття. Від античних часів до сьогодення, філософія виступала як каталізатор міжкультурного взаєморозуміння, сприяючи обміну ідеями та світоглядами між різними народами та цивілізаціями.

В античні часи про філософію міжкультурного діалогу почали писати Платон та Арістотель. Їхні ідеї про справедливість, мораль та етику стали основою для подальших дискусій про значення та природу культурних відмінностей. В римську епоху цей діалог

продовжився завдяки таким філософським школам, як стоїцизм та епікуреїзм, які розглядали питання міжкультурного взаєморозуміння з практичної точки зору.

У середньовіччі філософія міжкультурного діалогу розвивалася в контексті взаємодії між християнством, ісламом та юдаїзмом. Перський філософ Авіценна та арабський мислитель Аль-Фарабі зробили значний вклад у розвиток дискусій про сумісність релігійних та культурних традицій. У ранньому Ренесансі цей діалог продовжився завдяки роботам гуманістів, які активно вивчали античну та східну філософію, намагаючись знайти спільні цінності та ідеали.

У модерні часи розвиток філософії міжкультурного діалогу продовжується у контексті глобалізації та транскультурного обміну. Такі філософи, як Поль Рікер, Ганс-Георг Гадамер та Юрген Габермас розглядають культурний діалог як важливу умову для збереження культурного різноманіття та побудови миру у світі. Вони підкреслюють значення відкритості, толерантності та взаєморозуміння у співіснуванні різних культурних груп.

Роль філософії у сприянні міжкультурному взаєморозумінню виявляється через створення теоретичного та методологічного фундаменту, що дозволяє аналізувати, розуміти та будувати взаємовідносини між культурами. Перш за все, філософія допомагає розкрити глибинні аспекти культурних взаємодій шляхом вивчення понять, таких як ідентичність, інтеркультурність, культурний релятивізм та інші, що сприяє розумінню різниці в культурних уявленнях та поглядах.

Філософський аналіз також допомагає виявити загальні цінності та принципи, що лежать в основі спільного глобального співіснування. Це дозволяє визначити спільні моральні та етичні норми, на основі яких можна будувати взаємовідносини та вирішувати конфлікти між культурами. Крім того, філософія сприяє розвитку толерантного мислення, відкритості до різноманітності та взаємоповаги. Це досягається шляхом критичного осмислення власних культурних переконань та уявлень про інші культури, а також через пошук спільних точок зору та взаємопідтримку. Філософський підхід стимулює конструктивний діалог між культурами, сприяючи зближенню та взаєморозумінню між ними.

Основні аспекти глобалізації полягають у взаємозв'язку та взаємозалежності між національними економіками, зростанні міжнародної торгівлі, інвестицій, а також у швидкому поширенні інформації та комунікаційних технологій (рис. 1).

Глобалізація економіки відображає процес зближення та інтеграції національних економік у єдиний світовий ринок. Цей процес суттєво змінює економічний ландшафт, впливаючи на різні сфери економічної діяльності. Глобалізація сприяє

зростанню обсягів міжнародної торгівлі та інвестицій, що відкриває нові можливості для підприємств на міжнародному ринку. Однак, глобалізація також створює інтенсивну конкуренцію. Підприємства змушені постійно підвищувати якість своїх товарів та послуг, шукати нові технології та методи управління для того, щоб залишатися конкурентоспроможними. Глобалізація економіки сприяє економічному зростанню та розвитку, але також може призвести до соціальних нерівностей та втрати робочих місць.

Розширення кордонів сприяє обміну культурними цінностями та ідеями, зближує різні культури та забезпечує доступ до різноманітності культурних виразів. Проте це також може призвести до гомогенізації культур та втрати унікальності місцевих традицій та звичаїв. Під впливом загальноєвропейських стандартів та масової культури, цінності та вірування можуть поступово витіснятися або адаптуватися до глобальних стандартів, що призводить до втрати ідентичності та самотності певних культурних груп.

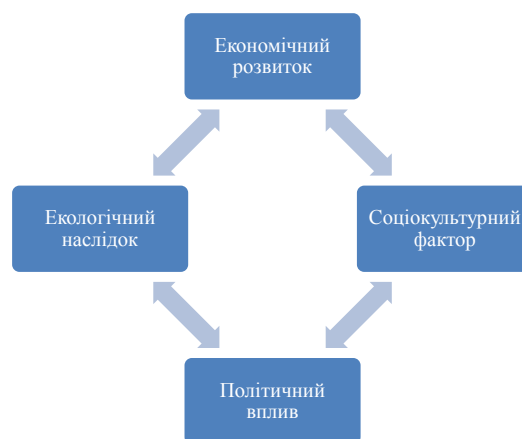

Рис. 1. Основні аспекти глобалізації та їх вплив на різні сфери життя

Глобалізація підштовхує до появи нових форм міжнародного співробітництва та об'єднання, а саме міжнародні організації, угоди. Ці механізми дозволяють країнам спільно вирішувати такі глобальні проблеми, як зміна клімату, тероризм або торгівля зброєю, і сприяють розвитку правових норм та міжнародних стандартів. Проте глобалізація також призводить до збільшення впливу багатих та могутніх держав на рівень міжнародних відносин. Зокрема, економічна потужність деяких країн надає їм перевагу в міжнародних переговорах та впливає на рішення, які стосуються інших країн. Це призводить до дисбалансу у світовому політичному ландшафті та порушення принципів справедливості, рівності міжнародних відносин.

Екологічний наслідок глобалізації полягає у забрудненні довкілля, втрати біорізноманіття та інших екологічних проблем. По-перше, зростання

міжнародної торгівлі та індустріалізація призводять до збільшення виробництва товарів та послуг, що часто супроводжується використанням великих обсягів енергії та ресурсів. По-друге, зростання міжнародної торгівлі сприяє поширенню інвазивних видів рослин та тварин, що призводить до зменшення біорізноманіття та загрози екосистемам. По-третє, глобальні економічні та соціальні зв'язки спричиняють такі екологічні катастрофи, як витік нафти, ядерні аварії, які більш масштабні, складніші для управління, оскільки вони впливають на країни та регіони поза межами того місця, де сталася подія.

Філософія міжкультурного діалогу в контексті економічної глобалізації сприяє розумінню та аналізу економічних взаємозв'язків між різними культурами та національними економіками. Вона надає основу для розвитку підходів до вирішення проблем економічної нерівності, сприяє розумінню важливості культурних різноманітностей у формуванні економічної політики та сприяє розвитку міжнародного співробітництва.

За допомогою філософії міжкультурного діалогу розвиваються концепції справедливої торгівлі, які ставлять за мету забезпечити справедливі умови для всіх учасників міжнародної торгівлі, зокрема країн з низьким рівнем розвитку. Інклюзивний економічний розвиток враховує інтереси та потреби різних культурних груп і міноритетів, забезпечуючи їхню рівноправність, включеність у процеси економічного зростання. Крім цього, розвиваються підходи до формування економічної політики, які враховують культурні різноманітності та особливості різних національних спільнот. Це допомагає уникнути культурного й економічного імперіалізму та підтримує розвиток кожної культури.

У контексті економічної глобалізації та філософії міжкультурного діалогу розглядаються різноманітні філософські концепції, що сприяють розумінню, аналізу та вирішенню економічних проблем в умовах культурної різноманітності. Справедливість та соціальна справедливість визначають основні принципи розподілу ресурсів і можуть служити основою для розробки концепцій справедливої торгівлі та соціально-економічної рівності. Глобальна етика допомагає визначити універсальні цінності та принципи, які застосовуються у міжнародних економічних відносинах для досягнення спільних цілей.

Поняття плюралізму і культурної різноманітності сприяють у врахуванні інтересів та потреб різних культур у формуванні економічних стратегій та політик. Глобальна солідарність підкреслює важливість взаємодії та співпраці між націями та культурами для вирішення спільних економічних проблем. Роздуми щодо суверенітету та права на самовизначення допомагають врахувати потреби різних культур та націй у формуванні економічних політик та відносинах.

Філософія міжкультурного діалогу під час соціокультурного спілкування вивчає різноманітні аспекти взаємодії між різними культурами та способи, за якими ці взаємодії формують світове співтовариство. Вона розглядає процеси культурного обміну, взаємопроникнення та адаптації, що відбуваються на різних рівнях, а саме від міжособистісного спілкування до глобальних масових медіа та культурної індустрії.

Цей підхід підкреслює значення взаємоповаги, відкритості та толерантності у міжкультурних відносинах. Він розвиває розуміння того, що культурна різноманітність не є перешкодою, а навпаки стає джерелом багатства та новаторства. Філософія міжкультурного діалогу наголошує на важливості активного слухання, вивчення та взаємопізнання культурних традицій, цінностей та поглядів. Це сприяє побудові гармонійних відносин шляхом зближення різних культур та сприяє розвитку взаєморозуміння між народами. Такий підхід допомагає уникнути конфліктів, що можуть виникати внаслідок непорозуміння та недовіри між культурними групами, і сприяє побудові спільної культурної та соціальної платформи для спільної дії в умовах глобалізації.

Для вивчення та розуміння соціокультурного аспекту міжкультурного діалогу застосовуються різноманітні філософські концепції, які допомагають осмислити та аналізувати взаємовідносини між культурами у контексті глобалізації. Космополітизм, наприклад, підкреслює ідею єдиного світового співтовариства та відповідальності за глобальне благо. Плюралізм визнає різноманітність культурних переконань та сприяє побудові гармонійних відносин у межах цієї різноманітності. Герменевтика допомагає розкрити глибинні значення культурних явищ, тим самим сприяючи міжкультурному взаєморозумінню. Етика взаємодії встановлює принципи етичної поведінки у міжкультурних відносинах, що сприяє розвитку взаємоповаги та толерантності.

Філософія міжкультурного діалогу відіграє важливу роль у формуванні політичних відносин у сучасному світі. Цей підхід сприяє зміцненню взаєморозуміння та діалогу між різними політичними системами, незалежно від їхньої ідеології, культурних особливостей чи рівня розвитку.

Одним із ключових аспектів впливу філософії міжкультурного діалогу на політичні відносини є підтримка ідеї рівноправ'я та демократії у міжнародних стосунках. Ця філософія підкреслює важливість поваги до прав людини, свободи висловлювання та інших демократичних цінностей у міжнародному співтоваристві. Вона спонукає до взаємодії та співпраці між країнами на основі принципів справедливості та рівності.

Крім того, філософія міжкультурного діалогу сприяє розвитку глобального громадянського

суспільства, де люди з різних країн та культур можуть об'єднуватися для спільного вирішення світових проблем. Це сприяє формуванню міжнародних організацій, які працюють над захистом прав людини, збереженням миру та сприянням сталому розвитку.

Для розуміння взаємозв'язку міжкультурного діалогу та політичних відносин використовують такі філософські концепції, як лібералізм, реалізм та мультикультуралізм. Лібералізм підкреслює важливість прав та свободи людини, сприяє розвитку демократії та захисту прав людини на міжнародному рівні. Реалізм визначає силу, інтереси та владу як ключові фактори у міжнародних відносинах. Він визнає, що відносини між країнами часто базуються на стратегічних інтересах та реальних можливостях. Мультикультуралізм підкреслює важливість взаєморозуміння та співіснування різних культур у межах одного суспільства чи глобального співтовариства.

Філософія міжкультурного діалогу в контексті екологічної глобалізації визначає та висвітлює проблеми та потреби стосовно збереження навколишнього середовища на міжнародному рівні. Цей аспект фокусується на важливості спільної відповідальності та співпраці всіх культур та націй у вирішенні екологічних проблем. Важливою складовою філософії міжкультурного діалогу є обмін знаннями та ідеями щодо екологічних проблем. Це означає не лише передачу наукових даних та технологій, але й обговорення різних культурних підходів до відношення до природи, що призводить до нових, інноваційних рішень.

Філософія міжкультурного діалогу також стимулює побудову глобальних стратегій для збереження природи та забезпечення екологічної стійкості, що включає спільні програми та проекти з охорони довкілля, обмін практиками з екологічного управління та створення міжнародних нормативних актів для захисту природи. Завдяки філософії міжкультурного діалогу розвивається свідомість про взаємозв'язок між культурою та природою, а також відповідальність кожної культури за збереження навколишнього середовища для майбутніх поколінь. Цей аспект сприяє побудові глобального співтовариства, яке робить акцент на екологічній стійкості та збереженні біорізноманіття на планеті.

Екологічний гуманізм підкреслює важливість гуманістичних цінностей у відносинах людини із природою, ставлячи людину в центр екологічного дискурсу та спонукаючи до розвитку гармонійних відносин з природним середовищем. Екологічний фемінізм визнає важливість гендерного виміру у взаємодії з природою та висуває на передній план жінку для розуміння екологічних проблем. Екологічна справедливість ставить у центр уваги проблеми соціальної та економічної нерівності у впливі на природне середовище та прагне до розробки стратегій,

які б враховували інтереси та потреби всіх соціальних груп. Екологічний плюралізм підкреслює важливість різноманітності культурних та ціннісних переконань у вирішенні екологічних проблем та спонукає до взаєморозуміння та діалогу між ними. Екологічний космополітизм акцентує на необхідності глобальної співпраці та відповідальності за збереження природи на рівні всього людства, незалежно від національної або культурної приналежності.

Висновки.

Загальний аналіз філософії міжкультурного діалогу та її взаємозв'язку з глобалізацією свідчить про важливість цього підходу у сучасному світі. Міжкультурний діалог, заснований на філософських принципах толерантності, взаєморозуміння та плюралізму, сприяє зміцненню взаємовідносин між культурами та націями у глобальному контексті. Глобалізація впливає на розвиток світового співтовариства, зближуючи культури та розширюючи можливості для взаємодії та співпраці. Проте, разом з тим, вона створює виклики, пов'язані з економічною нерівністю, культурною асиміляцією та екологічними проблемами.

В сучасному світі міжкультурний діалог стає не лише фактором розвитку, але й необхідною передумовою для побудови миру та стабільності. Розуміння та повага до культурних різниць сприяють зменшенню конфліктів і підвищенню рівня взаємодії між народами. Такий діалог сприяє формуванню відкритого світового співтовариства, де кожна культура має можливість вільно виражати свою унікальність та співпрацювати з іншими на рівних умовах.

Проте, зростаюча глобалізація також породжує виклики, які вимагають уваги та обговорення. Економічна нерівність між країнами призводить до соціальних напруг та конфліктів, тому необхідно знаходити способи вирішення цієї проблеми через спільні зусилля на міжнародному рівні. Культурна асиміляція також стає предметом обговорення, оскільки розширення впливу певних культур може призвести до зникнення або знецінення інших. Окрім того, екологічні проблеми, зокрема забруднення навколишнього середовища та зміна клімату, є глобальними викликами, на які необхідно відповідати спільними зусиллями країн усього світу. Міжкультурний діалог може стати платформою для співпраці та обміну ідеями у цих напрямках.

Філософія міжкультурного діалогу надає цінний інструментарій для вирішення цих викликів шляхом сприяння розумінню, толерантності та взаємної поваги між культурами. Вона акцентує на важливості спільної відповідальності за збереження природи та розвиток сталого способу життя для всіх культур та націй. Таким чином, філософія міжкультурного діалогу та глобалізації сприяє побудові відкритого, співпрацюючого світу, де різноманітність культур

стає джерелом багатства та новаторства, а взаємодія між ними сприяє спільному розвитку та процвітання всього людства.

Подальші дослідження передбачають розгляд економічних аспектів міжкультурного співробітництва, зокрема вплив міжкультурного діалогу на торгівлю, інвестиції та розвиток бізнесу у глобальному контексті. Вивчення взаємодії між

культурами може розкрити, як цей процес впливає на соціальні та політичні процеси у світі, включаючи ідентичність, конфлікти, міжнаціональні відносини. Інший вектор дослідження націлений на аналіз екологічних наслідків глобалізації, визначення шляхів зменшення негативного впливу на довкілля шляхом міжнародного співробітництва та міжкультурного діалогу.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ

- Врайт, Г. Я. (2022). Етнічні стереотипи в міжкультурних комунікаціях. А. В. Красножон, О. А. Копусь, Г. В. Музиченко, С. В. Борінштейн (Ред.), *Методологія та технологія сучасного філософського пізнання: збірник матеріалів VI Міжнародної наукової конференції студентів, молодих вчених та науковців, присвяченої 30-річчю створення кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності та 205-річчю Університету Ушинського*, (с. 57-60). Одеса: Університет Ушинського.
- Дротянко, Л. Г., & Ягодзінський, С. М. (2020). Міжкультурна комунікація і толерантність перед лицем глобальних загроз. *Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Філософія. Культурологія: Зб. наук. пр.*, 1(31), 15-21. DOI: 10.18372/2412-2157.31.14819
- Ковальчук, Н. Д., & Овсянкіна, Л. А. (2020). Проблема діалогу у контексті глобальних процесів сучасності. *Освітній дискурс*, 27, 7-16. DOI: 10.33930/ed.2019.5007.27(10)-1
- Комісар, Л. П. (2022). Метадисциплінарність сучасної філософії в оптиці практичних вимірів. *Вісник Національного авіаційного університету*, 2, 45-50.
- Кубрак, О. В. (2022). До питання проблем міжкультурної комунікації (Філософський контекст). *Міжкультурна комунікація в контексті глобалізаційного діалогу: стратегії розвитку: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції*, 25-26 листопада 2022 р., м. Одеса. Львів-Торунь: Liha-Pres. С. 47-50. DOI: 10.36059/978-966-397-279-4-11
- Brubaker, R. (2017). Between Nationalism and Civilizationism: The European Populist Moment in Comparative Perspective. *Ethnic and Racial Studies*, 40(8), 1191-1226.
- De Genova, N. (2018). The 'Migrant Crisis' as Racial Crisis: Do Black Lives Matter in Europe? *Ethnic and Racial Studies*, 41(10), 1765-1782.
- Elias, A., & Mansouri, F. (2020). A Systematic Review of Studies on Interculturalism and Intercultural Dialogue. *Journal of Intercultural Studies*, 41(4), 490-523. DOI: 10.1080/07256868.2020.1782861
- Kaya, A., & De Cesari, C. (2019). Introduction. In *European Memory in Populism: Representations of Self and Other*, (pp. 1-25). London: Routledge.
- Lähdesmäki, T., Koistinen, A. K., & Ylönen, S. C. (2020). Introduction: What Is Intercultural Dialogue and Why It Is Needed in Europe Today? *Intercultural Dialogue in the European Education Policies*. Palgrave Macmillan. DOI: 10.1007/978-3-030-41517-4_1
- Levräu, F., & Loobuyck, P. (2018). Introduction: Mapping the Multiculturalism-Interculturalism Debate. *Comparative Migration Studies*, 6(13), 1-13.
- Modood, T. (2017). Must Interculturalists Misrepresent Multiculturalism? *Comparative Migration Studies*, 5(15), 1-17. DOI:10.1186/s40878-017-0058-y
- Zapata-Barrero, R., & Mansouri, F. (2022). A Multi-scale Approach to Interculturalism: From Globalised Politics to Localised Policy and Practice. *Journal of International Migration and Integration*, 23(2), 775-795. DOI: 10.1007/s12134-021-00846-w

REFERENCES

- Brubaker, R. (2017). Between Nationalism and Civilizationism: The European Populist Moment in Comparative Perspective. *Ethnic and Racial Studies*, 40(8), 1191-1226.
- De Genova, N. (2018). The 'Migrant Crisis' as Racial Crisis: Do Black Lives Matter in Europe? *Ethnic and Racial Studies*, 41(10), 1765-1782.
- Drotianko, L. G., & Yagodzinsky, S. M. (2020). Intercultural communication and tolerance in the face of global threats. *Bulletin of the National Aviation University. Series: Philosophy. Culturology: collection of scientific papers*, 1(31), 15-21. DOI: 10.18372/2412-2157.31.14819
- Elias, A., & Mansouri, F. (2020). A Systematic Review of Studies on Interculturalism and Intercultural Dialogue. *Journal of Intercultural Studies*, 41(4), 490-523. DOI: 10.1080/07256868.2020.1782861
- Kaya, A., & De Cesari, C. (2019). Introduction. In *European Memory in Populism: Representations of Self and Other*, (pp. 1-25). London: Routledge.
- Komisar, L. P. (2022). Meta-disciplinarity of modern philosophy in the optics of practical measurements. *Bulletin of the National Aviation University*, 2, 45-50.

- Kovalchuk, N. D., & Ovsyankina, L. A. (2020). The problem of dialogue in the context of global processes of our time. *Educational discourse*, 27, 7-16. DOI: 10.33930/ed.2019.5007.27(10)-1
- Kubrak, O. V. (2022). On the issue of problems of intercultural communication (Philosophical context). *Intercultural communication in the context of globalisation dialogue: development strategies: materials of the II International Scientific and Practical Conference*, 25-26 November 2022, Odesa. Lviv - Torun: Liha-Pres. pp. 47-50. DOI: 10.36059/978-966-397-279-4-11
- Lähdesmäki, T., Koistinen, A. K., & Ylönen, S. C. (2020). Introduction: What Is Intercultural Dialogue and Why It Is Needed in Europe Today? *Intercultural Dialogue in the European Education Policies*. Palgrave Macmillan. DOI: 10.1007/978-3-030-41517-4_1
- Levrau, F., & Loobuyck, P. (2018). Introduction: Mapping the Multiculturalism-Interculturalism Debate. *Comparative Migration Studies*, 6(13), 1-13.
- Modood, T. (2017). Must Interculturalists Misrepresent Multiculturalism? *Comparative Migration Studies*, 5(15), 1-17. DOI:10.1186/s40878-017-0058-y
- Wright, H. Ya. (2022). Ethnic stereotypes in intercultural communications. In A. V. Krasnozhen, O. A. Kopus, & G. V. Muzychenko, & E.V. Borinstein (Eds.), *Methodology and technology of modern philosophical cognition: collection of materials of the VI International Scientific Conference of Students, Young Scientists and Scholars dedicated to the 30th anniversary of the Department of Philosophy, Sociology and Management of Socio-Cultural Activity and the 205th anniversary of the Ushynsky University*, (pp. 57-60). Odesa: Ushynsky University.
- Zapata-Barrero, R., & Mansouri, F. (2022). A Multi-scale Approach to Interculturalism: From Globalised Politics to Localised Policy and Practice. *Journal of International Migration and Integration*, 23(2), 775-795. DOI: 10.1007/s12134-021-00846-w